

УДК 7.038.5-051.2(=512.317)(084.12)
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/69-3-11>

Чжан СЯ,
orcid.org/0009-0001-2896-7673
аспірант кафедри аудіовізуального мистецтва
Харківської державної академії дизайну і мистецтв
(Харків, Україна) 597155065@qq.com

ПОРТРЕТНЕ МИСТЕЦТВО ЛЮ СЯОДУН: ПРОВІДНІ МОТИВИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОЇ МОВИ

Стаття розглядає творчість китайського художника Лю Сяодуна, відомого своєю здатністю створювати надзвичайно реалістичні та емоційно насичені портрети та сцени з повсякденного життя. Автор дослідження підкреслює особливості художньої мови Лю Сяодуна, яка поєднує в собі традиційні китайські мистецькі техніки з сучасним підходом. Основний акцент ставиться на тому, як митець передає реалістичність та емоційну виразність у своїх творах, а також на його здатності відображати соціальні та культурні аспекти сучасного Китаю через зображення звичайних людей, їхніх щоденних ситуацій і проблем. Стаття також розглядає конкретні твори Лю Сяодуна, такі як «Морозний ранок», «Жінка на Жовтому Фоні», «Портрет Сім'ї», а також цикли портретів «Міського Життя» та «Портрети Робітників». Це дослідження сприяє кращому розумінню творчого спадку митця і його впливу на сучасне мистецтво.

Таким чином, стаття розглядає різноманітні аспекти творчості Лю Сяодуна, відзначаючи його унікальний підхід до створення реалістичних творів мистецтва. Вона підкреслює, що художник не обмежується лише створенням красивих образів, але також відображає важливі соціальні та культурні аспекти сучасного Китаю, вивчаючи сцени з життя звичайних людей.

Зокрема, твір «Морозний ранок» демонструє його здатність передати атмосферу та настрій через холодну палітру кольорів та вдалий вибір світла та тіней. «Жінка на Жовтому Фоні» вражає насиченою жовтою палітрою та динамічним образом, підкреслюючи вирази жіночого обличчя. «Портрет Сім'ї» розкриває увагу до деталей та взаємодії членів сім'ї, створюючи теплу та інтимну атмосферу.

Крім того, цикли портретів «Міського Життя» та «Портрети Робітників» висвітлюють життя міста та простих робітників. Ці твори не лише відображають їхню роботу, але й розкривають внутрішні світи та психологію героїв, акцентуючи увагу на важливості кожного індивіда в суспільстві.

В цілому, стаття пропонує глибокий аналіз творчості Лю Сяодуна, висвітлюючи його внесок у світове мистецтво та його роль у відображенні сучасної китайської культури і суспільства через художній вираз.

Ключові слова: Лю Сяодун, портретне мистецтво, реалістичність, соціальні аспекти, культурні аспекти, традиційні китайські мистецькі техніки, художня мова, індивідуальність, сучасне китайське мистецтво, живопис, художнє вирішення.

Zhang XIA,
orcid.org/0009-0001-2896-7673
Postgraduate student at the Department of Audiovisual Art
Kharkiv State Academy of Design and Arts
(Kharkiv, Ukraine) 597155065@qq.com

PORTRAIT ART OF LI XIAODUN: LEADING MOTIFS AND PECULIARITIES OF ARTISTIC LANGUAGE

This article delves into the works of the Chinese artist Liu Xiaodun, renowned for his ability to create exceptionally realistic and emotionally charged portraits and scenes from everyday life. The author of the study underscores the distinctive artistic language of Liu Xiaodun, which amalgamates traditional Chinese artistic techniques with a contemporary approach. The primary emphasis is placed on how the artist conveys realism and emotional expressiveness in his works, as well as his ability to depict social and cultural aspects of contemporary China through the portrayal of ordinary people, their daily situations, and issues.

Specifically, Liu Xiaodun's work "Frosty Morning" showcases his knack for conveying atmosphere and mood through a cool color palette and the astute use of light and shadow. "Woman on a Yellow Background" captivates with its rich yellow palette and a dynamic portrayal, accentuating the expressions on the woman's face. "Family Portrait" unveils attention to detail and the interaction among family members, creating a warm and intimate atmosphere.

Furthermore, the portrait cycles "Urban Life" and "Portraits of Workers" shed light on urban life and the lives of common laborers. These pieces not only depict their labor but also delve into the inner worlds and psychology of the subjects, underscoring the significance of each individual within society.

In essence, this article offers a profound analysis of Liu Xiaodun's body of work, highlighting his contribution to the world of art and his role in reflecting contemporary Chinese culture and society through his artistic expression.

Key words: Liu Xiaodun, portrait art, realism, social aspects, cultural aspects, traditional Chinese artistic techniques, artistic language, individuality, contemporary Chinese art, painting, artistic resolution.

Вступ. Відомий китайський художник Лю Сяодун у своїх творах створює портрети, що відрізняються від класичних зображень людей. Його художнє портретне мистецтво відзначається виразною особливістю та провідними мотивами, які створюють унікальну художню мову. Проблема, яка виникає в контексті дослідження портретного мистецтва Лю Сяодуна, полягає в розкритті цих особливостей та провідних мотивів із метою кращого розуміння його творчого спадку та внеску в сучасну художню культуру. Це дослідження допоможе розкрити унікальність Лю Сяодуна як художника, вивчити його стиль і техніку, а також розглянути вплив його творчості на сучасне мистецтво.

Мета статті полягає у дослідженні мистецтва сучасного китайського художника портретиста, визначити основні мотиви та особливості художньої мови.

Аналіз останніх джерел і публікацій. Сучасне китайське мистецтво другої половини 20 століття переживає істотні зміни та розширює свої художні засоби та виразність. Українські мистецтвознавці не приділяли великої уваги цьому періоду в своїх дослідженнях, і тема китайського портрету другої половини 20 століття залишалася практично не дослідженою. Мало було окремих публікацій, що присвячені цьому аспекту мистецтва. Однак існує низка спільних досліджень, проведених китайськими та українськими вченими, де тема портрету розглядається у загальних контекстах.

До таких досліджень належать праці Хао Сяо Хуа «Актуальні проблеми китайського мистецтва другої половини 20-го та початку 21 століття в контексті традицій та новітніх естетичних концепцій» (Хао Сяо Хуа, 2013), а також статті та дисертація Чжижун Ген (Чжижун Ген, 2018; Чжижун Ген, 2019), які присвячені різним аспектам жіночого портретного мистецтва в Китаї. Серед англомовних досліджень, пов'язаних з цією темою, можна вказати роботи Клунаса К. (Clunas, 2017) та Пуртла Д. (Purtle, 1994; Purtle, 2012), які акцентують увагу на дослідженні портретного жанру та його впливу на загальний контекст китайського мистецтва та на окремих художників.

Також важливо відзначити, що проблематика китайського сучасного мистецтва належить до активно досліджуваних в наукових колах. Дослідники, які присвячують свої роботи цій темі, включають Клер Робертс, яка досліджує проблеми

сучасного китайського портрету (Roberts, 2019; Roberts, 2015), а також Барбару Поллак, авторку книги «Нове мистецтво Китаю: покоління на підйомі» (Pollock, 2018), яка досліджує розвиток сучасного мистецтва в Китаї.

Ці дослідники звертають увагу на унікальність і сміливість молодого покоління китайських художників, які стали відомими у світі мистецтва та сприяли позиціонуванню Китаю як одного з найбільших ринків мистецтва в світі. Такі дослідники викликають питання про те, що означає бути китайським художником сьогодні і як краще розуміти їхню роботу.

Крім того, велику роль у дослідженні сучасного китайського мистецтва відіграють китайські вчені, такі як Wu Hung (Wu Hung, 2001) і Gao Minglu (Gao Minglu, 2011; Gao Minglu, 1998), які присвятили багато часу вивченню сучасного мистецтва в Китаї і за його межами.

Матеріали та методи. У статі використані як загально наукові методи, серед яких метод систематизації, структурно-функціональний метод, так і мистецтвознавчі: метод художнього аналізу, образно-стилістичний аналіз.

Результати. Лю Сяодун (Liu Xiaodong 劉小東), відомий своєю реалістичною творчістю, включаючи портрети і сцени з реального життя.

Лю Сяодун славиться своєю здатністю передати реалістичність своїх робіт. Він спеціалізується на створенні портретів та живопису сцен з повсякденного життя. Його портрети надзвичайно живі та виразні, і вони нерідко захоплюють деталями та емоційним вираженням зображуваних осіб (Gao Minglu, 2011: 156).

Багато з творів Лю Сяодун вражають своєю здатністю відобразити соціальні та культурні аспекти сучасного китайського суспільства. Він часто зображує звичайних людей, їхні щоденні життєві ситуації та проблеми, що стосуються сучасного життя. В творчості Лю Сяодун можна помітити поєднання традиційних китайських мистецьких технік із сучасним підходом. Він використовує яскраві кольори та майстерно володіє світлотінню, створюючи вражаючі образи.

Лю Сяодун також працює за межами Китаю і має міжнародне визнання. Його творчість відзначається впливом різних культур та сприймається як міжкультурний обмін. Він постійно експериментує з різними техніками та підходами, щоб

розширювати межі своєї мистецької творчості. Лю Сяодун є видатним сучасним китайським художником, чії твори відзначаються не лише технічною майстерністю, але й глибоким сенсом спільності та взаємодії між людьми та їхнім оточенням (Чжижун Ген, 2018: 49). Так, робота «Морозний ранок» вражає своєю реалістичністю. Він зображує особу, яка стоїть узимку на морозі, з відтінками синього та білого, що передають атмосферу холоду та ізоляції. У роботі виділяється реалістичний стиль та вміння художника передати деталі. Портрет виконано олійними фарбами на полотні. Технічна вправність видно в кожній деталі, починаючи від текстури одягу до деталізації обличчя.

Кольорова Палітра твору досить цікава. Головним кольором цього полотна є синій, що асоціюється з холодом та морозом. Відтінки синього варіюються від темних до світлих, створюючи глибокий контраст. Живописні кольори вдають світло і тінь на одязі і обличчі, роблячи сцену реалістичною. Портрет має просту композицію, де зображена лише особа на фоні морозного пейзажу. Така композиція акцентує увагу на самому обличчі та створює враження ізоляції та віддаленості. Основною емоцією, яку передає цей портрет, є холод та суворість. Обличчя зображено зі стиснутими губами і зігнутими бровами, що підкреслює важкість ситуації та деталізує вираз обличчя. Робота може бути розглянута як символічне відображення важких умов, з якими доводиться стикатися людям під час холодних ранків. Художник може також намагатися висловити емоційну ізоляцію чи втрату в цьому морозному пейзажі.

Твір «Морозний ранок» вражає своєю реалістичністю та здатністю передати холодну атмосферу. Художник використовує колір та композицію, щоб створити враження суворого зимового ранку і підкреслити емоційний вираз обличчя героя.

Іншим, не менш виразним за своїм наповненням та художнім вирішенням є твір «Жінка на Жовтому Фоні»: Цей портрет відомий своєю насиченою жовтою палітрою. Він виграє світло та

тіні на обличчі та одязі жінки, створюючи динамічний образ.

Інша робота майстра «Портрет Сім'ї». У цій роботі Лю Сяодун зображує сцену зі сімейного життя. Він вдається до деталей в образах кожного члена сім'ї, відтворюючи їхні вирази обличчя та взаємодію.

Не менш цікавим за художнім рішенням є цикли портретів «Міського Життя». У своїх творах, що відображають життя міста, Лю Сяодун привертає увагу до дрібниць, таких як пейзажі, вулична атмосфера та характери городян.

Інша тема, яка досить часто розкривається у творчості Лю Сяодун, це Портрети Робітників. В цих творах автор відображає працю, побут та сцени з буденного життя простого робітничого класу Китаю. В своїх творах, автор не просто намагається візуалізувати буденну роботу, він розкриває психологізм та внутрішні світи своїх героїв. Роботи нарочито підкреслюють важливість індивідуальності та зусиль кожного робітника.

Висновки. Лю Сяодун – видатний художник, який вражає своєю здатністю передати реалістичність та емоційність своїх творів. Його портрети, сцени з повсякденного життя і соціальні зображення не лише передають реалістичну атмосферу, але й розкривають глибокий психологізм та індивідуальність героїв. Лю Сяодун вдало поєднав традиційні китайські мистецькі техніки з сучасним підходом, створюючи унікальну художню мову.

Твори, такі як «Морозний ранок», «Жінка на Жовтому Фоні», «Портрет Сім'ї» та цикли портретів «Міського Життя» та "Портрети Робітників", ілюструють широкий спектр тем і сюжетів у творчості митця. Вони надихають на задум про соціальні та культурні аспекти сучасного Китаю та спонукають роздуми про роль художника у відображенні реальності.

Таким чином, Лю Сяодун завжди залишатиме слід у світі мистецтва завдяки своїй неперевершеній здатності передавати життя та глибокі почуття через свої твори.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Хао Сяо Хуа. Актуальні проблеми китайського мистецтва другої половини 20- початку 21 століття, в контексті традицій та новітніх естетичних концепцій. *Народознавчі зошити*. №5 (113). 2013. С. 920–925.
2. Чжижун Ген. Фотореалізм у сучасному китайському живописі: жіночий портрет. Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті : зб. наук. пр. Харків : ХДАДМ, 2018. № 6. С. 47–55.
3. Чжижун Ген. Жіночий портрет у китайському живописі XX – початку XXI ст.: образно-стильова еволюція: дисертація кандидата мистецтвознавства: 17.00.05: М-во освіти і науки України. Харківська дизайну і мистецтв. Львів, 2019. 432 с.
4. Clunas Craig. *Chinese Painting and Its Audiences*: Princeton University Press, 2017. ISBN: 978-0691171938
5. Gao Minglu/ 高名潞. *Total modernity and the avant-garde in twentieth-century Chinese art*, 2011. 345S.
6. Gao Minglu/高名潞. *Inside/out : new Chinese art by Editor*, 1998. 205S.
7. Pollock B. *Brand New Art From China: A Generation on the Rise* Paperback – September 4, 2018. 217S.

8. Purtle Jennifer. *Painters and Politics in the People's Republic of China, 1949–1979*: University of California Press, 1994. ISBN: 978-0520081843
9. Purtle Jennifer. *The Art of Modern China*: University of California Press, 2012. ISBN: 978-0520271066
10. Roberts C. *Ian Fairweather: A Life in Letters*. Melbourne: Text Publishing, 2019. 176S.
11. Roberts C. *Yang Zhichao: Chinese Bible*. Sydney: Art Gallery of New South Wales & Sherman Contemporary Art Foundation, 2015. 107S.
12. Wu Hung. *Chinese Art at the Crossroads: Between Past and Future, Between East and West*. Hong Kong: New Art Media Ltd., 2001. 217S.

REFERENCES

1. Khao Siao Khua (2013). Aktualni problemy kytaiskoho mystetstva druhoi polovyny 20- pochatku 21 stolittia, v konteksti tradytsii ta novitnikh estetychnykh kontseptsii. *Narodoznavchi zoshyty*. [Actual problems of Chinese art of the second half of the 20th and early 21st centuries, in the context of traditions and the latest aesthetic concepts.]. *Narodoznavchi zoshyty*. № 5 (113). S. 920–925. [in Ukrainian]
2. Chzhyzhun Hen (2018). Fotorealizm u suchasnomu kytaiskomu zhyvopysi: zhinochyi portret. [Photorealism in modern Chinese painting: female portrait. Traditions and innovations in higher architectural and art education]. *Tradytsiyi ta novatsiyi u vyshchiiy arkhitekturno-khudozhniy osviti : zb. nauk. pr. Kharkiv : KHDADM, № 6*. S. 47–55. [in Ukrainian]
3. Chzhyzhun Hen (2019). Zhinochyy portret u kytais'komu zhyvopysi XX – pochatku XXI st. [Female portrait in Chinese painting of the 20th – early 21st centuries: figurative and stylistic evolution]: *obrazno-styl'ova evolyutsiya: dysertatsiya kandydata mystetstvoznavstva: 17.00.05: M-vo osvity i nauky Ukrainy. Kharkivs'ka yzaynu i mystetstv. L'viv*. 432 s. [in Ukrainian]
4. Clunas Craig (2017). *Chinese Painting and Its Audiences*: Princeton University Press. ISBN: 978-0691171938
5. Gao Minglu/ 高名潞 (2011) *Total modernity and the avant-garde in twentieth-century Chinese art*, 345S.
6. Gao Minglu/高名潞(1998) *Inside/out : new Chinese art by Editor*, 205S.
7. Pollock B (2018). *Brand New Art From China: A Generation on the Rise Paperback – September 4, 2018*, 217S.
8. Purtle Jennifer (1994). *Painters and Politics in the People's Republic of China, 1949-1979*: University of California Press. ISBN: 978-0520081843
9. Purtle Jennifer (2012). *The Art of Modern China*: University of California Press. ISBN: 978-0520271066
10. Roberts C. (2015) *Yang Zhichao: Chinese Bible*. Sydney: Art Gallery of New South Wales & Sherman Contemporary Art Foundation, 107S.
11. Roberts C. (2021) *Fairweather and China*. Melbourne: Melbourne University Press, 204S.
12. Wu Hung (2001) *Chinese Art at the Crossroads: Between Past and Future, Between East and West*. Hong Kong: New Art Media Ltd., 217 S.